

**La iniciativa
ciudadana
municipal**
Guió pel Debat

ASPECTES PREVIS A CONSIDERAR

JUSTIFICACIÓ

La Llei 1/2006, de la iniciativa legislativa popular, preveia una regulació específica per a aquesta institució en l'àmbit local, però a més el Pla de Govern 2007-2011 indica en l'apartat 2.2.1 del seu eix II que "no es pot entendre ja democràcia sense aprofundir en els mecanismes de participació ciutadana" i assenyala que aquest reconeixement "no pot ser només retòric, sinó que reclama de polítiques específiques per reforçar i per adaptar la democràcia als nous temps". El Pla de Govern es desenvolupa en un nou marc estatutari, que estableix el dret a la participació com un dels drets ciutadans en l'àmbit polític (article 29) i proclama com a principi rector de les polítiques públiques l'obligació dels poders públics de promoure la participació (article 43).

Així, doncs, la iniciativa ciutadana municipal és alhora un mandat de la Llei de l'any 2006 i un compromís del Govern en el seu Pla de mandat, d'acord amb les previsions del nostre Estatut.

CONTEXT NORMATIU

Es proposa una llei del Parlament de Catalunya, és a dir, una norma que desplega la seva eficàcia a tot el país. En el moment d'elaborar-ne el contingut, cal tenir en compte dos principis: a) el d'harmonització amb el marc constitucional i estatutari i la legislació bàsica de l'Estat; i b) el de l'autonomia local.

D'acord amb el primer, no es pot promoure un text normatiu català que contravingui les disposicions de la legislació bàsica de l'Estat, avui recollides en la Llei 7/1985, de bases del règim local, i d'acord amb el segon, no es pot vulnerar el principi d'autonomia local, proclamat per l'article 140 de la Constitució i el 86.3 de l'Estatut.

FINALITATS

La finalitat principal és incrementar i millorar la implicació ciutadana en els afers públics municipals i per a això es pretenen els objectius següents:

- Definir els instruments mínims de participació a disposició de la ciutadania.
- Establir el procediment general per a la seva utilització.
- Facilitar-ne l'ús.
- Organitzar el sistema de garanties que en permeti l'exercici eficaç.

QUÈ ÉS LA INICIATIVA CIUTADANA MUNICIPAL?

És un mitjà de participació democràtica, de complementació dels òrgans representatius, que permet a la ciutadania iniciar un procediment de presa de decisions polítiques d'abast general, d'un òrgan amb potestat normativa en matèria de la seva competència.

S'ha de diferenciar del dret de petició. Quan es tracta de demandes individuals i/o de caràcter administratiu ens trobem en l'àmbit d'aquest dret de petició de l'article 29 de la Constitució. La seva regulació permet a qualsevol persona individual presentar una petició davant qualsevol òrgan administratiu, sempre que no hi hagi un procediment específic per a la seva sol·licitud.

En canvi, l'àmbit del dret d'iniciativa ciutadana tracta demandes de caràcter polític, que afecten la col·lectivitat, raó per la qual cal exigir una certa qualificació als sol·licitants de la petició, com per exemple un mínim de signatures de suport.

Elements que la formen

És una eina de complementació de l'acció política dels òrgans representatius. No els substitueix, sinó que col·labora a integrar l'acció dels representats i els representants, però amb la decisió última d'aquests últims per la legitimitat democràtica que ostenten. L'article 69 de la Llei 7/1985 concreta aquesta funció de complementació quan indica que "les formes i mitjans de participació que les corporacions estableixin en exercici de llur potestat d'autoorganització no podran en cap cas menystenir les facultats de decisió que corresponen als òrgans representatius regulats per la llei".

En el mateix sentit, l'article 154.2 del Decret legislatiu 2/2003, del text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya indica: "Les formes, els mitjans i els procediments de participació que les corporacions estableixin en l'exercici de llur potestat d'autoorganització no poden en cap cas disminuir les facultats de decisió que corresponen als òrgans representatius."

Es tracta de la presa de decisions polítiques sobre temes d'abast general, la qual cosa exclou l'àmbit purament administratiu, d'aplicació de qualsevol norma i els interessos purament individuals.

Només en matèries que siguin de la competència del municipi.

ASPECTES A DEBATRE

OBJECTE DE LA INICIATIVA

Alguns exemples:

- Sol·licitar intervencions orals als plens i proposar, si escau, punts a l'ordre del dia.
- Demanar informacions o explicacions sobre actuacions municipals.
- Proposar un text normatiu o l'adopció d'un acord.
- Demanar una consulta popular.

SUBJECTES DE LA INICIATIVA

ACTORS

Segons el rol en el procés en concret, poden ser promotors o signataris. Les persones promotores són les que inicien el procediment per vehicular la iniciativa. Les persones signatàries són les que donen suport a la iniciativa amb la seva signatura.

Quina legitimitat han de tenir les unes i les altres?

Per exemple, podrien ser promotores totes les persones que tinguin la condició política de catalanes, és a dir, que estiguin inscrites en qualsevol padró municipal de Catalunya i que reuneixin els requisits de l'article 4 de la Llei 1/2006, de la iniciativa legislativa popular.¹

En canvi, per ser signatàries, potser caldria legitimar únicament les persones empadronades en el municipi en què es presenta la iniciativa i que reuneixin els requisits de l'article 2 de la Llei 1/2006.²

RECEPTORS

Tots els ens locals?

Ajuntaments
Entitats municipals descentralitzades
Consells Comarcals
Diputacions

La iniciativa
ciutadana
municipal

SIGNATURES DE SUPORT

El grau de suport exigible hauria de dependre de la transcendència de la iniciativa i del tamany de la població. Sembla lògic considerar dos grans blocs: 1. Per a les iniciatives de caràcter formal o informatiu; 2. Iniciatives que impliquen decisió de l'òrgan administratiu.

Al primer bloc pertanyen:

- Sol·licitar intervencions orals als plens, i proposar, si escau, punts a l'ordre del dia.
- Demanar informacions o explicacions sobre actuacions municipals.

Del segon bloc són:

- Proposar un text normatiu o l'adopció d'un acord.
- Demanar una consulta popular.

El nombre de signatures hauria de ser més elevat en el segon bloc que en el primer.

La iniciativa
ciutadana
municipal

PROCEDIMENT

PRESENTACIÓ

Cal arbitrar un espai diferent al registre de l'Administració local competent?

GESTIÓ

Per fer la tramitació de les sol·licituds cal crear responsabilitats o òrgans específics, com per exemple, una comissió especial del Ple?

SUPORT TÈCNIC I ASSESSORAMENT ALS PROMOTORS

Com es poden cobrir les demandes d'informació i assessorament que puguin tenir les persones promotores: els serveis administratius municipals, comarcals o de les diputacions?

TRAMITACIÓ

Com es fa la comprovació de les signatures (suport comarcal i/o diputacions).

ESPECIFICITATS DE LA SIGNATURA ELECTRÒNICA

Caldrà preveure les particularitats d'aquest instrument.

SISTEMA DE CONTROL I POSSIBILITAT DE RECÓRRER

Per arbitrar els conflictes o les discrepàncies que puguin aparèixer en qualsevol moment de la tramitació.

Comissió de Control, similar a la transitòria primera de la Llei 1/2006, formada per personal d'habilitació estatal (Secretaria d'Intervenció, Tresoreria), professorat universitari, juristes de prestigi reconegut.

Àmbit territorial de les comissions de control (una per demarcació)?

Despeses de funcionament a càrrec del pressupost de la Generalitat?

Quin són els possibles recursos front les resolucions contràries a les persones promotores: Administratius, jurisdiccionals, emparament?

SUPORT ECONÒMIC ALS PROMOTORS

Requisits. Que s'hagi admès a tràmit i s'hagin recollit les signatures necessàries.

Límits. Potser només cal preveure'n en el cas d'iniciatives que requereixin un esforç singular, com és el cas de les normatives i les de sol·licitud de consulta popular.

Support específic de la Generalitat per col·laborar amb l'esforç municipal.

Notes

¹ Article 4. La comissió promotora

1. La comissió promotora exercirà la representació de les persones signants de la iniciativa legislativa popular als efectes que en deriven.

2. La comissió promotora ha d'ésser formada per un mínim de tres persones, que han de complir les condicions que estableix l'article 2 L i, a més, les condicions següents:

a) Ésser majors d'edat.

b) No ésser diputats al Parlament de Catalunya.

c) No ésser membres de corporacions locals.

d) No ésser membres de les Corts Generals.

e) No ésser membres del Parlament Europeu.

f) No incórrer en cap de les causes d'inelegibilitat o d'incompatibilitat que la legislació vigent estableix per als diputats al Parlament de Catalunya.

² Article 2. Persones legitimades

1. Estan legitimades per a exercir la iniciativa legislativa popular les persones que tenen la condició política de catalans, d'acord amb l'Estatut d'autonomia de Catalunya, i no estan privades dels drets polítics.

2. Estan legitimades per a exercir la iniciativa legislativa popular, a més de les persones a què fa referència l'apartat 1, les persones que no estan privades dels drets polítics, són més grans de setze anys, estan degudament inscrites com a domiciliades en el padró d'algun municipi de Catalunya i completen un dels requisits següents:

a) Tenir la nacionalitat espanyola.

b) Ésser ciutadans dels estats membres de la Unió Europea, altres que l'Estat espanyol o ciutadans d'Islàndia, Liechtenstein, Noruega o Suïssa.

c) Residir legalment a Espanya, d'acord amb la normativa en matèria d'estrangeria.

La iniciativa
ciutadana
municipal